

Катерина ДАШКОВА
Наталія ШКВОРЧЕНКО

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ГРУПА «FLOOD» В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 1 (45)

УДК 811.111'373 (075.8)

DOI:10.24144/2663-6840/2021.1(45).202–208

Дашкова К., Шкворченко Н. Лексико-семантична група «Flood» в сучасній англійській мові; кількість бібліографічних джерел – 25; мова українська.

Анотація. Статтю присвячено дослідженню лексико-семантичної групи «Flood» в англійській мові. Актуальність дослідження визначається розширенням словникового складу мови екологічної тематики, а також відсутністю досліджень даного поля в мовознавстві. Метою дослідження є виявлення, класифікація та опис лексичних одиниць, що входять до складу лексико-семантичної групи «flood» в англійській мові. Відповідно до мети дослідження були встановлені наступні завдання: проаналізувати поняття лексико-семантичного поля, лексико-семантичної групи, системи; розглянути ієрархічну структуру лексико-семантичних полів, що передбачає їх внутрішню організацію у вигляді ядра, центру (найбільш близьких до центру лексичних одиниць) та периферії (найбільш віддалених від центру лексичних одиниць); навести тлумачення лексеми «Flood» в англомовних словниках, що дало змогу визначити підгрупи лексико-семантичної групи «Flood» (лексичні одиниці на позначення причин повеней, лексичні одиниці на позначення факторів, що впливають на підвищення загрози повеней, лексичні одиниці на позначення видів повеней, лексичні одиниці на позначення видів водойм та водних об'єктів, лексичні одиниці на позначення споруд та заходів для запобігання повеней, лексичні одиниці на позначення наслідків повеней) та лексеми, що входять до їх складу. На основі проведеного аналізу було підраховано загальну кількість одиниць, що входять до складу кожної тематичної підгрупи та відображено підрахунки у відсотках у вигляді діаграми. Досліджено лексичні одиниці, що входять до периферії (3 підгрупи: лексичні одиниці на позначення видів опадів, лексичні одиниці на позначення циклонів, лексичні одиниці на позначення збитків та жертв), тобто є найбільш віддаленими у своєму значенні до ядра.

Як свідчать результати аналізу, до складу лексико-семантичної групи «Flood» входять 6 підгруп, які включають 58 лексичних одиниць, та входять до центру групи; 3 підгрупи, які включають 17 лексичних одиниць, та входять до периферії.

Ключові слова: лексико-семантичне поле, лексико-семантична група, система, лексема, ядро, центр поля, периферія.

Постановка проблеми. Наукові праці до 20 століття не приділяли належної уваги дослідженню слів. Проте слова мають велике значення у будь-якій сфері нашого буденного життя: людських стосунках (імена, титули, адреси), у накопиченні знань (роль термінології в науці, назви рослин та тварин), а також у системах релігії, переконань та цінностей.

Люди використовують слова, коли думають, приймають рішення, говорять, працюють. Слова значною мірою впливають на життя кожної окремої людини та світу в цілому. Так, американський антрополог і соціолог Кліффорд Гірц ствержує, що хоча ми не можемо прочитати політичну історію зі словникових визначень, значення слів насправді є одними з найбільш чутливих і недостатньо використовуваних детекторів для реєстрації того, що відбувається у світі – політичному, соціальному та ментальному [Geertz 2000, с. 234].

Однак для того, для того щоб влучно застосувати слова, аби вони мали такий сильний вплив, недостатньо знати лише визначення слівників, наскільки корисним та яскравим воно б не було.

Словниковий запас кожної мови невпинно поповнюється щодня: нові слова з'являються, інші стають все менш вживаними, а деякими взагалі перестають використовуватися. На це впливає безліч факторів, та простежити й одразу зафіксувати цей процес на сторінках словників виявляється просто неможливим. Окрім того, різні вікові та соціальні

групи використовують одне й те ж слово в абсолютно різних обставинах та значеннях.

Незважаючи на те, що так званих «універсальних слів» існує не дуже багато, вражає саме величезна семантична мінливість, яка існує в словниковому запасі мов світу. Зокрема, дані свідчать про те, що в кожному мовленнєвому співтоваристві є певні слова, які, хоч далеко не універсальні, насправді унікальні для однієї конкретної мови. Такі слова містять усе багатство культури у своєму значенні, а тому їх можна назвати ключовими культурними словами [Goddard, Wierzbicka 2014, с. 19].

Аналіз досліджень. Лексико-семантичне поле було предметом вивчення багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців, а саме: в галузі когнітивної лінгвістики А. Вежбицька, К. Годдард, К. Гірц, Р. Джекендофф, О.С. Кубрякова, Р. Лангаккер, Ч. Філлмор; в галузі теорії лексико-семантичного поля – Л.М. Васильєв, Г. Іпсен, І.М. Кобозева, Л.М. Кузнєцова, В. Порциг, М.М. Покровський, Й. Тріп, Г.С. Щур та інші.

Мета статті, завдання. Метою дослідження є виявлення, класифікація та опис лексичних одиниць, що входять до складу лексико-семантичної групи «flood» в англійській мові. Відповідно до мети дослідження були поставлені такі **завдання:**

– розгляд теоретичних засад про системний характер мови, підходів до визначення поняття «поле» у лінгвістиці, а також структуру лексико-семантичного поля;

– визначення складу та об'єму лексико-семан-

тичної групи «flood» в англійській мові;

– класифікація лексичних одиниць лексико-семантичної групи з точки зору їх приналежності до центру або периферії.

Актуальність дослідження визначається зростаючою кількістю чинників, які згубно впливають на навколишнє середовище, будучи причинами лих як природного, так і техногенного характеру, що відображається в розвитку лексики цієї предметної ділянки, а також відсутністю досліджень цього поля в мовознавстві.

Методи та матеріали дослідження. Матеріал для дослідження було відібрано методом суцільної вибірки з сучасних словників англійської мови (онлайн словники: Macmillan English Dictionary, Merriam-Webster's Dictionary, The Collins English Dictionary та словники екологічної тематики: Dictionary of Environment and Ecology, Dictionary of Environmental Science, Тематичний екологічний словник), а також медіатекстів (онлайн газети та журнали, періодичні видання: BBC NEWS, The New York Times Magazine, CBC NEWS, The American Journal of Enology and Viticulture; Інтернет-портали: The Young People's Trust for the Environment, Water Pollution Guide, B-AIR QUALITY, Lake Champlain Committee, Earth Networks).

У роботі були використані такі **методи**: описовий, компонентний аналіз, метод дистрибутивного аналізу, метод суцільної вибірки матеріалу (словники і медіатексти).

Виклад основного матеріалу. У працях швейцарського лінгвіста Ф. де Соссюра, якого вважають основоположником сучасного мовознавства, було вперше висунуто положення про те, що «мова є системою, що підкоряється своєму власному порядку» [Соссюр 1977, с. 61].

Пізніше Й. Трір, спираючись на роботи Ф. Соссюра, спробував зробити структурний аналіз мови, проте його теорія зазнала критики з кількох позицій: неповнота матеріалу – Трір аналізував лише іменні утворення; логічний, а не мовний характер досліджуваних полів, ідеалістичне розуміння співвідношення мислення і мови по відношенню до реальної дійсності; не брав до уваги явище полісемії, внаслідок цього межі полів були штучні та неповні; значення слова не розглядалося як самостійна одиниця [Щур 2009]. Трір вважав, що «слово має сенс лише тому, що його мають також інші, суміжні з ним слова» [Шафіков: 1999, с. 107].

Концепція Й. Тріра близька концепції Й. Вайсгербера. Семантичні поля Вайсгербер розглядає не як вільні і незалежні об'єкти, існуючі десь в світі «до і поза мови» і які чекають своїх позначень, а як створені мовою «духовні об'єкти», які впорядковують дійсність. Це положення є одним з центральних постулатів неогумбольдтанської лінгвофілософської концепції, основні принципи якої Вайсгербер сформулював в опублікованій в 1929 році праці «Рідна мова і формування духу» [Вайсгербер, 2004].

На відміну від Тріра і Вайсгербера, група лінгвістів (Г. Іпсен, В. Порциг та ін.) ставить перед собою мету – дослідити весь словниковий склад

мови, розподілити слова по групах та досліджувати окремі семантичні зв'язки всередині кожної групи.

Г. Іпсен, вивчаючи індоєвропейські мови, використовував термін «сміслові поля»: в його розумінні це мозаїка, в якій слова з'єднуються один з одним, утворюючи смислову єдність [Уфімцева: 1998, с. 72].

В. Порциг увів у вживання термін «синтаксичне поле» для позначення комплексу словосполучень і синтаксичних конструкцій, які могли семантично поєднуватися один з одним. Зв'язок в подібних конструкціях встановлювався між такими групами, як дієслово та прикметник (сліпий – бачити), дієслово та іменник (вистачати – рука), прикметник та іменник (світлий – волосся) [Щур, 2009 року; Уфімцева, 1998].

М.М. Покровський також вказував на системний характер мови, зазначаючи, що слова необхідно вивчати лише у зв'язку з іншими словами, котрі належать до одного кола уявлень [Покровський 1959, с. 75].

Вивчення мови як системи знайшло своє вдале втілення в польовому методі. Особливо актуальні об'єднання слів в семантичні поля для створення ідеографічних словників, а також комп'ютерних лексикографічних джерел, семантичні поля також використовуються в процесі навчання іноземним мовам. У роботах як вітчизняних, так і зарубіжних лінгвістів, що з'явилися в ХХ ст., були досліджені існуючі між словами системні зв'язки, проте інтерес до семантичних полів як до способу об'єднання лексики в мові, тим не менш, не слабшає і в ХХІ ст. [Безкоровайная 2012, с. 172].

Існують різні погляди на теорію поля: з одного боку, вони представляють собою самостійні варіанти, а з іншого – об'єднуються ідеєю семантичного зв'язку слів один з одним.

Понятійне поле Й. Тріра ініціювало інші дослідження і пошук нових назв. Згодом на додаток до терміна «понятійне» або «семантичне поле» були запропоновані нові назви: «групи слів» – в основі їх класифікації лежать слова, а не поняття (А. Йоллес, Е. Оксаар, Г. Іпсен, К. Ройнінг, О. Духачек, А. Рудскогер, А.А. Уфімцева, А.І. Кузнецова, Н.М. Мініна, В.І. Кодухов і ін.), «словотвірні об'єднання» (Л. Вайсгербер, М.Д. Степанова, С.Н. Родяева, Е.Н. Айзбалт і ін.), «синтаксичні поєднання» (В. Порциг, Г. Мюллер та ін.), «асоціативні групи» (Ш. Баллі, А.П. Клименко та ін.).

До нині неясним залишається питання про сутність «семантичного поля»: чи є це явище лінгвістичним або екстралінгвістичним. Однак і той, і інший фактор пов'язаний з мовою, а отже, і розглядати необхідно різні аспекти поля.

З часів Й. Тріра структура поля як замкнута система з «елементарними одиницями», де «все набуває змісту тільки з цілого» [Васильєв 1971, с. 105–113], перетворилася в ієрархічну структуру з цілим набором вхідних в неї компонентів. Кожен наступний вчений-лінгвіст намагався привнести щось своє в структуру поля, як наслідок, точки зору щодо структури поля різноманітні.

Під полем розуміється «сукупність лексичних одиниць, об'єднаних спільністю змісту і відображенням понятійних, предметних чи функціональних властивостей явищ, що вони позначають» або «ряд слів, які більш-менш близько збігаються за своїм основним змістом» [Ахманова, 1956]. На думку Ю.Д. Апресяна, семантичне поле – це безліч значень, об'єднаних спільним семантичним компонентом [Апресян 1995, с. 364].

У лінгвістичному енциклопедичному словнику дається таке визначення терміна «поле»: сукупність мовних (головним чином лексичних) одиниць, об'єднаних спільністю змісту, які відображають понятійну, предметну чи функціональну схожість явищ, що позначаються [Кузнецов 1990, с. 381].

А.Е. Гусева, розглядаючи лексико-фразеологічне поле, розуміє під ним сукупність лексичних і фразеологічних одиниць, об'єднаних однією семантичною ідеєю, вони характеризуються певними системними відносинами і мають стилістичну неоднорідність [Гусева 2008, с. 116].

І.М. Кобозева розуміє під семантичним полем «сукупність мовних одиниць, об'єднаних спільністю змісту, які відображають понятійну, предметну і функціональну схожість позначуваних явищ» [Кобозева 2009, с. 99].

У XIX столітті М.М. Покровський першим із відчизняних лінгвістів почав вивчати проблеми і особливості семантики слів. Йому вдалося встановити смислові зв'язки між словами, що об'єднані спільним значенням і належать до однієї сфери діяльності. Він вивчив цілі ряди слів і дійшов висновку, що в системі мови існують різні «поля слів», які поділяються за сферами уявлень і за предметними сферами. На думку вченого, «історія значень відомого слова буде для нас тільки тоді зрозумілою, коли ми будемо вивчати це слово в зв'язку з іншими словами, синонімічними з ними і, головне, що належать до одного і того ж кола уявлень» [Покровський 2006, с. 75].

Відзначимо, що М.М. Покровський першим із наших співвітчизників почав розвивати поняття системності в лексиці. Ідеї вченого набули поширення в мовознавстві при розробці питання організації словникового складу мови, зокрема, в теорії семантичних полів.

Як і будь-який аналіз, семантичний аналіз ґрунтується на розкладанні складних значень на поступові конфігурації простіших значень. Це означає, що зрозумілий семантичний аналіз завжди повинен формулюватися такими поняттями, як простіші та зрозуміліші, ніж вираз, що розглядається [Goddard 2014, с. 27].

А.А. Уфімцева в структурі поля виділяє ядро, центр поля з загальними для ядра значеннями і периферію, одиниці якої можуть вступати в контакт з іншими полями, тим самим створюючи безперервну систему [Уфімцева, 1998].

З.Д. Попова, Л.А. Новиков виділяють ядро (назву поля, загальне значення), центр (спеціалізовані класи з більш складним значенням), ближню периферію з нейтральними одиницями і далеку

периферію з багатозначними одиницями [Новиков 1997; Попова 1989].

Н.А. Сабурова дійшла висновків, які є загальноновідомими: поле складається з ядра і периферії, за рахунок якої відбувається якісне і кількісне розширення меж поля [Сабурова 2002].

Комплексна методика дослідження лексико-семантичної групи «Flood» в англійській мові реалізується через поєднання загальнонаукових та лінгвістичних методів і ґрунтується на принципі системності до вивчення об'єкта, що передбачає застосування поетапного аналізу мовного матеріалу.

У нашому дослідженні пропонуємо розглянути структуру лексико-семантичної групи «Flood» в англійській мові, що є складовою лексико-семантичного поля «Disaster». Ядром лексико-семантичної групи є лексема «Flood». Перш за все, проаналізуємо визначення, що дають нам словники:

1. Macmillan English Dictionary: flood — when water covers something.

2. The Collins English Dictionary: if there is a flood, a large amount of water covers an area which is usually dry, for example when a river flows over its banks or a pipe bursts.

3. Merriam-Webster's Dictionary: flood — a rising and overflowing of a body of water especially onto normally dry land.

4. Dictionary of Environment and Ecology: flood — large amount of water covering land that is usually dry, caused by phenomena such as melting snow, heavy rain, high tides or storms.

5. Dictionary of Environmental Science: flood — the condition that occurs when water overflows the natural or artificial confines of a stream or other body of water, or accumulates by drainage over lowlying areas.

Аналіз матеріалу показав, що всі зафіксовані лексеми можна поділити на 6 підгруп, які включають 58 лексичних одиниць. Ці лексичні одиниці знаходяться у центрі лексико-семантичної групи та є близькими за значенням до ядра:

1. Лексичні одиниці на позначення причин повеней: break of dam (прорив греблі), heavy rains (сильні дощі), higher-than-average tides (потужніші ніж завжди припливи), hurricane (ураган), overflowing rivers (переповнення річок), seasonal rainfall (сезонні опади), storm surge (штормовий сплеск), stormwater runoff (стік дощової води), tsunami (цунамі), melting snow and ice (танення снігу та льоду), thunderstorm (буря).

Тематична підгрупа «Причини повеней» складається з 11 лексем, що становить 18% від загального числа лексико-семантичної групи «Flood».

2. Лексичні одиниці на позначення факторів, що впливають на підвищення загрози повеней: climate change (зміна клімату), deforestation (вирубка лісів), degradation of the soil (деградація ґрунту), dense buildings (щільна забудова), desertification (опустелювання), draining swamps (осушення боліт), global warming (глобальне потепління), lack of vegetation (відсутність рослинності), paved roads and streets (моцні дороги та вулиці), low amounts of green space (мала кількість зелених насаджень),

low-capacity drainage equipment (малопотужне дренажне обладнання), over-cultivation (надмірна культивация).

Тематична підгрупа «Фактори, що впливають на підвищення загрози повеней» складається з 12 лексем, що становить 21% від загального числа лексико-семантичної групи «Flood».

3. Лексичні одиниці на позначення видів повеней: coastal flood (підтоплення або затоплення прибережних районів), flash flood (раптова повінь), inland flooding (повені, що відбуваються на суші чи не в прибережній зоні), river flood (паводок), storm surge (штормовий сплеск).

Тематична підгрупа «Види повеней» складається з 5 лексем, що становить 9% від загального числа лексико-семантичної групи «Flood».

4. Лексичні одиниці на позначення видів водойм та водних об'єктів: canal (канал), lake (озеро), ocean (океан), pond (ставок), reservoir (водосховище), river (річка), tributary (притока річки), sea (море), swamp (болото).

Тематична підгрупа «Види водойм та водних об'єктів» складається з 9 лексем, що становить 15,5% від загального числа лексико-семантичної групи «Flood».

5. Лексичні одиниці на позначення споруд та заходів для запобігання повеней: coastal protection

(укріплення берегів), dam (дамба), dike (дамба), embankment (дамба), flood control pool (протиповеневе водосховище), flood defences (захисні споруди від повені), floodgate (паводковий шлюз), levee (дамба).

Тематична підгрупа «Споруди та заходи для запобігання повеней» складається з 8 лексем, що становить 14% від загального числа лексико-семантичної групи «Flood».

6. Лексичні одиниці на позначення наслідків повеней: bacteriological pollution (бактеріологічне забруднення), coastal flood (затоплення прибережних областей), contamination (забруднення), damage (пошкодження, збиток), destruction of bridges and roads (руйнування мостів та доріг), destruction of homes (руйнування будинків), human toll (людські жертви), impoundment of lands (підтоплення або затоплення земель), runoff nutrients (забруднення поживними речовинами), waterlogged land (заболочена земля), water related disease (хвороби, що передаються через воду), water quality worsening (погіршення якості води), wetland (сильно зволожена земля).

Тематична підгрупа «Наслідки повеней» складається з 13 лексем, що становить 22,5% від загального числа лексико-семантичної групи «Flood».

Розглянуті вище тематичні групи представлені у вигляді діаграми:

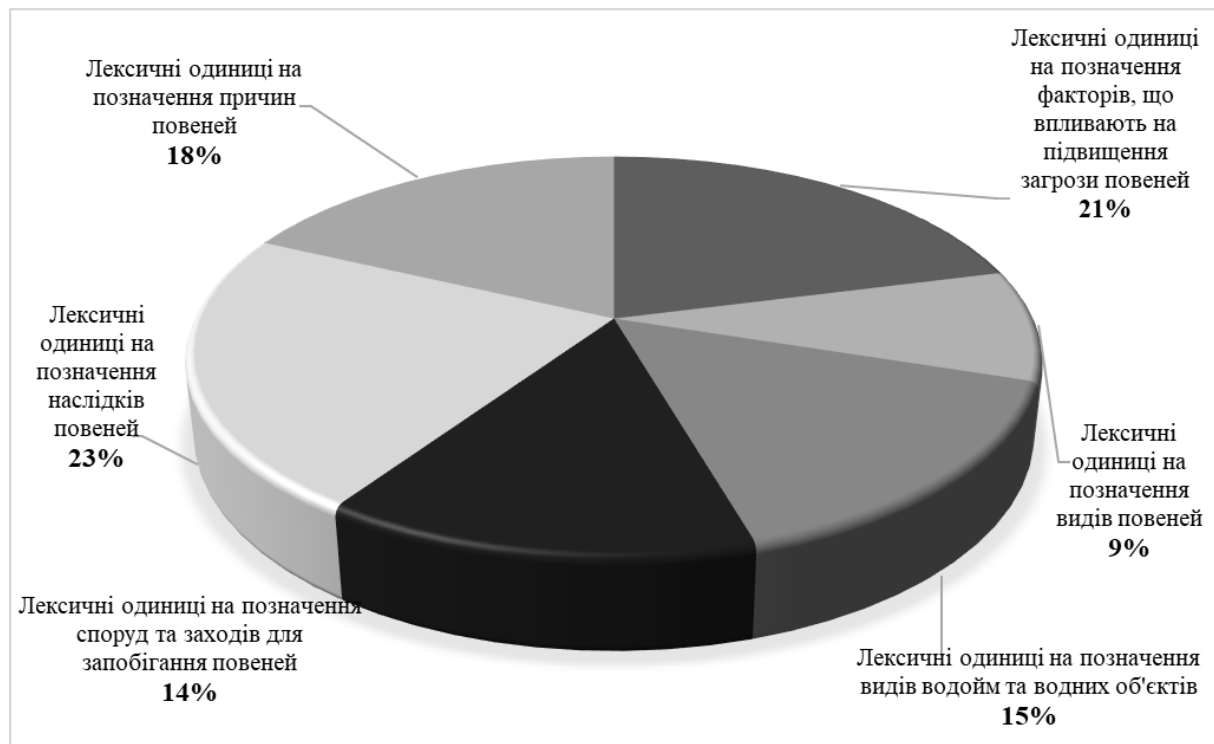

Рис 1. Структура лексико-семантичної групи «Flood» в англійській мові

Периферія поля включає одиниці, які є найбільш віддаленими у своєму значенні до ядра. Всі зафіксовані лексеми можна поділити на 3 підгрупи, які включають 17 лексичних одиниць:

1. Лексичні одиниці на позначення видів опадів: drizzle (мряка), graupel (сніжні крупки), hail (град), ice pellets (крижані гранули), rain (дощ), sleet

(мокрый сніг), snow (сніг).

2. Лексичні одиниці на позначення циклонів: anticyclone (антициклон), extratropical cyclones (позатропічний циклон), tropical cyclones (тропічний циклон), blizzard (хуртовина), heat wave (спека).

3. Лексичні одиниці на позначення збитків та жертв: death (смерть), destruction (знищення),

disruption (порушення), injury (травма), loss (втрата).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Огляд наявних у лексикологічній літературі досліджень показує, що семантичне поле є найоб'ємнішим ономазіологічним та семантичним угрупованням слів і становить величезний пласт в лінгвістичній науці. На сьогоднішній день можна зустріти безліч визначень цього поняття.

Аналіз структури поля показує, що, незважаючи на запропоновану різними вченими організацію лексичних одиниць всередині лексико-семантичного поля, воно являє собою ієрархічну структуру з цілим набором компонентів, які входять до його складу, об'єднану одним родовим значенням, що представляє в мові певну сферу.

З упевненістю можна стверджувати, що основні положення в цій галузі були закладені ще багато років тому з проведенням перших досліджень. Незважаючи на критичні зауваження стосовно праць перших учених, які зробили спробу розглянути

словниковий склад мови, їх ідеї лягли в основу подальших досліджень в цій сфері.

Вітчизняні та зарубіжні лінгвісти продовжують плідно працювати над дослідженням теорії та складу лексико-семантичних полів у різних галузях, що, у свою чергу, є значним внеском у дослідження словникового складу мови.

У нашій роботі ми зробили спробу проаналізувати лексико-семантичну групу «Flood» (її структуру та склад). З огляду на вищезазначене, доходимо висновку, що лексико-семантична група «Flood» має ієрархічну структуру, що передбачає поділ її на лексичні множини та підмножини зі своєю внутрішньою організацією, складається з ядра, центру та периферії і нараховує 76 лексичних одиниць.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у більш детальному вивченні лексико-семантичного поля «Disaster», лексико-семантичних груп, які входять до складу цього лексико-семантичного поля, та лексико-семантичних полів, які з ним перетинаються.

Література

1. Апресян Ю.Д. Избранные труды. Том 1. Лексическая семантика. Москва: Школа «Языки русской культуры», 1995. 364 с.
2. Ахманова О.С. О точных методах исследования языка: о так называемой «математической лингвистике». Москва: МГУ, 1961. 162 с.
3. Безкоровайная Г.Т. Семантические поля как способ систематизации лексических единиц: попытка обобщения основных положений теории поля. Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля. Серія: «Філологічні науки». 2012. Вип. 1. С. 172–180 URL: (дата звернення: 02.02.2021).
4. Вайсгербер Й.Л. Родной язык и формирование духа (история лингвофилософской мысли). Изд. 2-е, исправленное и дополненное. Москва: Эдиториал УРСС, 2004. 232 с.
5. Васильев Л.М. Теория семантических полей. *Вопросы языкознания*. № 3, 1971. С. 105–113.
6. Гусева А.Е. Основы лингвокогнитивного моделирования лексикофразеологических полей в немецком и русском языках: Дис. докт. филол. наук. Москва МГОУ, 2008. 489 с.
7. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика. Москва: Эдиториал УРСС, 2009. 350 с.
8. Новиков Л.А. Семантическое поле. Русский язык. Энциклопедия. Москва: 1997. 358 с.
9. Покровский М.М. Избранные работы по языкознанию. Москва: Издательство Академии Наук СССР, 1959. 382 с.
10. Покровский М.М. Семасиологические исследования в области древних языков. Серия: Школа классической филологии. Изд. 2. Москва, 2006. 136 с.
11. Попова З.Д. Полевые структуры в системе языка. Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1989. 200 с.
12. Сабурова Н.А. Структура фразео-семантического поля. Филологические науки. № 2, 2002. С. 81–88.
13. Соссюр Ф. де. Труды по языкознанию. Москва: Прогресс, 1977. 695 с.
14. Уфимцева А.А. Слово в лексико-семантической системе языка. Москва: Наука, 1998. С. 72.
15. Шафиков С.Г. Теория семантического поля и компоненты семантики его единиц. Учебное пособие. Уфа: Башк. ун-т. 1999. 88 с.
16. Щур Г.С. Теория поля в лингвистике. Изд.3-е. Москва: Книжный дом «Либроком», 2009. 264 с.
17. Cliff Goddard, Anna Wierzbicka. Words and Meanings: Lexical Semantics across Domains, Languages, and Cultures. New York: Oxford University Press, 2014. 314 p.
18. Clifford Geertz. Available Light: Anthropological Reflections on Philosophical Topics. Princeton. NJ: Princeton University Press, 2000. 288 p.

Словники

19. Кузнецов А.М. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва: Советская энциклопедия, 1990. 685 с.
20. Письменная О.О., Дудар Т.В. Тематичний екологічний словник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 416 с.
21. Collin P.H. Dictionary of Environment and Ecology: Over 7,000 terms clearly defined. 5th edition. London: Bloomsbury Publishing Plc, June 21, 2004. 264 p.
22. Dictionary of Environmental Science. McGraw-Hill, 2003. 496 p.
23. Macmillan English Dictionary: веб-сайт. URL: (дата звернення: 02.02.2021).

24. Merriam-Webster's Dictionary: веб-сайт. URL: <https://www.merriam-webster.com> (дата звернення: 02.02.2021).

25. The Collins English Dictionary : веб-сайт. URL: <https://www.collinsdictionary.com> (дата звернення: 02.02.2021).

References

1. Apresian Yu.D. (1995) *Izbrannye trudy. Tom 1. Leksicheskaya semantika* [Selected Works. Volume 1. Lexical semantics]. Moskva. 364 s. [in Russian].
2. Akhmanova O.S. (1961) *O tochnykh metodakh issledovaniya yazyka: o tak nazyvaemoy «matematicheskoi lingvistike»* [On the exact methods of language research: on the so-called «mathematical linguistics»]. Moskva. 162 s. [in Russian].
3. Bezkorovaynaya G.T. (2012) *Semanticheskie polya kak sposob sistematizatsii leksicheskikh edinit: popytka obobshcheniya osnovnykh polozheniy teorii polya* [Semantic fields as a way to systematize lexical units: an attempt to generalize the main provisions of field theory] *Visnyk Dnipropetrovskoho universitetu im. Alfreda Nobelya. Seriya: «Filologichni nauky»*. Vip. 1. S. 172–180. Available at: https://phil.duan.edu.ua/images/PDF/Full_issues/Issues/1_3_2012.pdf [in Russian].
4. Vaisgerber I.L. (2004) *Rodnoy yazyk i formirovanie dukha (istoriia lingvofilosofskoi mysli)* [Native language and the formation of the spirit (history of linguo-philosophical thought)]. Moskva: Izd. 2-e, ispravlennoe i dopolnennoe. 232 s. [in Russian].
5. Vasilyev L.M. (1971) *Teoriia semanticheskikh poley. Voprosy yazykoznavaniya* [The theory of semantic fields.] № 3, S. 105–113 [in Russian].
6. Guseva A.E. (2008) *Osnovy lingvokognitivnogo modelirovaniya leksikofrazeologicheskikh poley v nemetskom i ruskom yazykakh: Dis.dokt. filol. nauk* [Fundamentals of linguo-cognitive modeling of lexicophraseological fields in the German and Russian languages: Dis. doct. philol. science]. Moskva. 489 s. [in Russian].
7. Kobozeva I.M. (2009) *Lingvisticheskaya semantika* [Linguistic semantics] Moskva: Ehditorial URSS, 350 s. [in Russian].
8. Novikov L.A. (1997) *Semanticheskoe pole. Russkiy yazyk. Enciklopediya* [Semantic field. Russian language. Encyclopedia]. Moskva. 358 s. [in Russian].
9. Pokrovskiy M.M. (1959) *Izbrannye raboty po yazykoznavaniyu* [Selected works on linguistics.] Moskva: Izdatelstvo Akademii Nauk SSSR. 382 s. [in Russian].
10. Pokrovskiy M.M. (2006) *Semasiologicheskie issledovaniya v oblasti drevnykh yazykov* [Semasiological research in the field of ancient languages] Moskva: Seriya: Shkola klassicheskoi filologii. izd. 2. 136 s. [in Russian].
11. Popova Z.D. (1989) *Polevye struktury v sisteme yazyka*. [Field structures in the language system]. Voronezh: Izd-vo Voronezh. un-ta. 200 s. [in Russian].
12. Saburova N.A. (2002) *Struktura frazeo-semanticheskogo polya* [The structure of the phraseological-semantic field.] *Filologicheskie nauki*. № 2. S. 81–88 [in Russian].
13. Sossyur F. De (1977) *Trudy po yazykoznavaniyu*. [Works on linguistics]. Moskva: Progress. 695 s. [in Russian].
14. Ufimtseva A.A. (1998) *Slovo v leksiko-semanticheskoy sisteme yazyka*. [Word in the lexico-semantic system of the language.] Moskva: Nauka, S. 72. [in Russian].
15. Shafikov S.G. (1999) *Teoriya semanticheskogo polya i komponenty semantiki ego edinit*. [The theory of the semantic field and the components of the semantics of its units.] *Uchebnoe posobie*. Ufa: Bashk. un-t. 88 s. [in Russian].
16. Shchur G.S. (2009) *Teoriia polya v lingvistike* [Field theory in linguistics]. Izd.3-e. Moskva: Knizhnyi dom «Librokom». 264 s. [in Russian].
17. Cliff Goddard, Anna Wierzbicka (2014) *Words and Meanings: Lexical Semantics across Domains, Languages, and Cultures*. New York: Oxford University Press. 314 p. [in English].
18. Clifford Geertz (2000) *Available Light: Anthropological Reflections on Philosophical Topics*. Princeton. NJ: Princeton University Press. 288 p. [in English].

Dictionaries

19. Kuznetsov A.M. (1990) *Lingvisticheskiy enciklopedicheskiy slovar*. [Linguistic Encyclopedic Dictionary]. Moskva: Sovetskaya entsiklopediya. 685 s. [in Russian].
20. Pismennaya O.O., Dudar T.V. (2012) *Tematychnyi ekolohichniy slovnyk*. [Thematic ecological vocabulary]. Ternopil: Navchalna knyha. Bohdan. 416 s. [in Ukrainian].
21. Collin P.H. (2004) *Dictionary of Environment and Ecology: Over 7,000 terms clearly defined*. 5th edition. London: Bloomsbury Publishing Plc. 264 p. [in English].
22. McGraw-Hill. (2003). *Dictionary of Environmental Science*. 496 p. [in English].
23. Macmillan English Dictionary. Available at: <https://www.macmillan-dictionary.com>.
24. Merriam-Webster's Dictionary. Available at: <https://www.merriam-webster.com>.
25. The Collins English Dictionary. Available at: <https://www.collins-dictionary.com>.

LEXICO-SEMANTIC GROUP “FLOOD” IN MODERN ENGLISH

Abstract. The article is devoted to the study of the lexico-semantic group “Flood” in modern English. The relevance of the study is determined by the expansion of the vocabulary of the language of environmental issues, as well as the lack of research in this field in linguistics. The aim of the study is to identify, classify and describe the lexical units that are part of the lexico-semantic group “Flood” in English. In accordance with the purpose of the study, the following tasks were set: to analyze the concept of lexico-semantic field, lexico-semantic group, system; consider the hierarchical structure of lexico-semantic fields, which provides for their internal organization in the form of a nucleus, a center (the closest to the center lexical units) and periphery (the most distant from the center lexical units); give an interpretation of the lexeme “Flood” in English dictionaries, which allowed to identify subgroups of the lexico-semantic group “Flood” (lexical units that indicate the causes of floods, lexical units that indicate factors affecting the higher flood risks, lexical units that indicate types of floods, lexical units that indicate the types of reservoirs and water bodies, lexical units that indicate structures and measures of flood prevention, lexical units that indicate the consequences of floods) and lexemes that are part of them.

On the basis of the analysis, the total number of units included in each thematic subgroup was calculated, and the percentage calculations were reflected in the form of a diagram. The lexical units that are part of the periphery (3 subgroups: lexical units that indicate types of precipitation, lexical units that indicate cyclones, lexical units that indicate damage and victims) are investigated.

According to the results of the analysis, the lexico-semantic group “Flood” includes 6 subgroups, which include 58 lexemes (the center of the field); 3 subgroups, which include 17 lexemes (periphery).

Keywords: lexico-semantic field, lexico-semantic group, system, lexeme, nucleus, center of the field, periphery.

© Дашкова К., Шкворченко Н., 2021 р.

Катерина Дашкова – аспірант, викладач кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного Гуманітарного Університету, Одеса, Україна; sheptekitae@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-8581-533>

Kateryna Dashkova – graduate student, lecturer at the Department of Romance-Germanic Philology and Foreign Language Teaching of the International Humanitarian University, Odesa, Ukraine; sheptekitae@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0001-8581-533>

Наталія Шкворченко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного Гуманітарного Університету, Одеса, Україна; nikolette@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-7146-7244>

Natalia Shkvorchenko – Candidate of Philology, Associate Professor at the Department of Romance-Germanic Philology and Foreign Language Teaching of the International Humanitarian University, Odesa, Ukraine; nikolette@ukr.net; <https://orcid.org/0000-0002-7146-7244>